

10.07.67

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI ÜLEMNÕUKOGU JA VALITSUSE TEATAJA

17. juuni 1967

Nr. 26 (83)

2. aastakäik

SISUKORD

I

- 208. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aanimetuse kehtestamise kohta.
- 209. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aanimetuse andmise kohta.
- 210. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus vabariigi kergetööstuse töötajate autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.
- 211. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus sm. T. Kriguli autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

II

- 212. Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu määrus vabariiklikus põllumajandusalases sotsialistlikus võistluses esikohale tulnud sovhoosile ja kolhoosile antavate Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalippude kavandi ja kirjelduse kinnitamise kohta.
- 213. Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete täielikule isemajandamisele üleviimise kohta.
- 214. Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus «Alaealiste ühiskondlike kasvatajate põhimääruse» kinnitamise kohta.

I

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

208 Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aunimetuse kehtestamise kohta

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Kehtestada Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aunimetus.
2. Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aunimetus antakse vabariigi kergetööstuse ettevõtetes pikemat aega edukalt töötanud tähtsamate kutsealade töölistele ja insener-tehnilistele töötajatele, kes on palju kaasa aidanud kergetööstuse arendamisele, uue tehnika ja tehnoloogia kasutuselevõtmisele, toototlikkuse tõstmisele, toodangu kvaliteedi parandamisele, sortimendi laiendamisele ja omahinna alandamisele.
3. Täiendada Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 1967. a. 25. jaanuari seadlusega kinnitatud «Eesti NSV aunimetuste põhimääruse» I peatükki sõnadega «Eesti NSV teeneline kergetööstuse töötaja» ja II peatükki järgmise lõiguga:

«33. Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aunimetus antakse vabariigi kergetööstuse ettevõtetes pikemat aega edukalt töötanud tähtsamate kutsealade töölistele ja insener-tehnilistele töötajatele, kes on palju kaasa aidanud kergetööstuse arendamisele, uue tehnika ja tehnoloogia kasutuselevõtmisele, toototlikkuse tõstmisele, toodangu kvaliteedi parandamisele, sortimendi laiendamisele ja omahinna alandamisele.»

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. MÜÜRISEPP
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 10. juunil 1967.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

209 Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aunimetuse andmise kohta

Väljapaistvate teenete eest vabariigi kergetööstuse arendamisel anda Eesti NSV teenelise kergetööstuse töötaja aunimetus järgmistele vabariigi kergetööstuse töötajatele:

Kozlovskaja, Zoja Kirilli t. — kombinaadi «Balti Manufaktuur» tööline.

Käbi, Evald Jaani p. — trikootaäivabriku «Marat» tootmisala juhataja.
Mürk, Adele Aleksandri t. — V. Klementi nim. Õmblusvabriku tööline.
Saar, Aleksander Aleksandri p. — naha- ja jalatsite tootmiskoondise «Kommunaar» tööline.

Ždanov, Pavel Konstantini p. — kombinaadi «Kreenholmi Manufaktuur» direktor.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. MÜÜRISEPP
Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 10. juunil 1967.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIDIUMI SEADLUS

210 Vabariigi kergetööstuse töötajate autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Seoses edusammudega vabariigi kergetööstuse arendamisel ja aktiivse töö ning osavõtu eest ühiskondlikust elust autasustada Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga järgmisi vabariigi kergetööstuse töötajaid: Bujanova, Margarita Ivani t. — kombinaadi «Kreenholmi Manufaktuur» Vana Kudumisvabriku tööline.

Grjaznov, Vassili Vassili p. — kombinaadi «Balti Manufaktuur» meistriabi.

Hurt, Alla Maksi t. — õmblusvabriku «Baltika» tööline.

Jaanson, Erich Aleksandri p. — Tekstiilgalanteriivabriku meistriabi.

Kadakas, Helju Johannese t. — naha- ja jalatsite tootmiskoondise «Kommunaar» tööline.

Keerma, Salme Johani t. — Valga Õmblusvabriku õmbleja.

Kolomiets, Lilian Mihhaili t. — V. Klementi nimelise Õmblusvabriku tööline.

Kurbatov, Viktor Jakovi p. — vabriku «Punane Koit» meistriabi.

Kurg, Erna Vassili t. — nahkgalanteriikombinaadi «Linda» õmbleja.

Kuru, Herman Leo p. — vabriku «Punane Koit» meistriabi.

Luig, Alice Jüri t. — kombinaadi «Balti Manufaktuur» tööline.

Lätt, Asta Juliuse t. — trikootaživabriku «Marat» õmbleja.

Maimets, Helju Jüri t. — Pärnu Õmblusvabriku brigadir.

Martinson, Amilde Vilhelmi t. — Pärnu Linakombinaadi ketraja.

Nurm, Reas Johani p. — 1. Detsembri nimelise tekstiilivabriku meistriabi.

Nurmes, Mari Karli t. — õmblusvabriku «Võit» brigadir.

Paist, Ella Jaani t. — õmblusvabriku «Virulane» kalkulaator.

Pastik, Johannes Peetri p. — Tartu Naha- ja Jalatsikombinaadi tööline.

Pilipenko, Jevgenia Filippi t. — kombinaadi «Kreenholmi Manufaktuur» Vana Ketrusvabriku tööline.

Puusepp, Elisabeth Hendriku t. — vabriku «Tekstiil» tööline.

Rako, Silvia Pauli t. — Pärnu Linakombinaadi kuduja.

Rekand, Lehti — vabriku «Keila» ketraja.

Roosma, Artur Antoni p. — Viljandi Linaketramis- ja Kudumisvabriku meistriabi.

Sallo, Silvi Aleksandri t. — trikootaživabriku «Marat» kuduja.

Skalberg, Tamara Konstantini t. — Eesti NSV Kergetööstuse Ministeeriumi osakonnajuhataja.

Soobik, Anna-Helena Mardi t. — tekstiilivabriku «Sulev» kuduja.
 Säinas, Herbert Voldemari p. — tekstiilivabriku «Areng» meistriabi.
 Tiku, Selma Aleksandri t. — õmblusvabriku «Baltika» tööline.
 Variste, Naima Augusti t. — õmblusvabriku «Sangar» brigadir.
 Vei, Voldemar Aleksandri p. — naha- ja jalatsite tootmiskoondise «Kommu-
 naar» tööline.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. MÜURISEPP
 Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 10. juunil 1967.

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

211 Sm. T. Kriguli autasustamise kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga

Kauaaegse viljaka töö eest metsamajanduse kaadri ettevalmistamisel ja seoses kuuekümnenda sünnipäevaga autasustada Eesti Põllumajanduse Akadeemia metsakorralduse kateedri dotsenti Teodor Kristjani p. Krigulit Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees A. MÜURISEPP
 Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär B. TOLBAST

Tallinn, 10. juunil 1967.

II

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE, EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU JA EESTI NSV AMETIÜHINGUTE NÕUKOGU MÄÄRUS

212

Vabariiklikus põllumajandusalases sotsialistlikus võistluses esikohale tulnud sovhoosile ja kolhoosile antavate Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalippude kavandi ja kirjelduse kinnitamise kohta

Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu m ä ä r a v a d:

Kinnitada juurdelisatud vabariiklikus põllumajandusalases sotsialistlikus võistluses esikohale tulnud sovhoosile ja kolhoosile antavate Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalippude kavand ja kirjeldus.

Eestimaa KP Keskkomitee
sekretär
J. KÄBIN

Eesti NSV Ministrite
Nõukogu esimees
V. KLAUSON

Eesti NSV Ametiühingute
Nõukogu esimees
P. NEEROT

Tallinn, 3. juunil 1967. Nr. 231.

Kinnitatud

Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 3. juuni 1967. a. määrusega nr. 231

Vabariiklikus põllumajandusalases sotsialistlikus võistluses esikohale tulnud sovhoosile ja kolhoosile antavate Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalippude kavand

Rändpunalipu esikülg

Rändpunalipu tagakülj

Kinnitatud

Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu
3. juuni 1967. a. määrusega nr. 231

Vabariiklikus põllumajandusalases sotsialistlikus võistluses esikohale tulnud sovhoosile ja kolhoosile antavate Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalippude kirjeldus

Vabariikliku põllumajandusalase sotsialistliku võistluse võitjatele — parimale kolhoosile ja sovhoosile antavad rändpunalipud valmistatakse punasest sametist, mõõtmetega 130×180 cm ja ääristatakse kollasest siidist narmastega. Rändpunalippude esiküljel 60 cm kaugusel lipu ülemisest servast ja 18 cm kaugusel lipu vardapoolsest servast on kollase siidiga aplikatsioonitehnikas 10 cm kõrguste tähtedega tekst «Kõigi maade proletaarlased, ühinege!». Sama külje vasakpoolses ülemises neljandikus 35 cm kaugusel lipu vardapoolsest servast ja 17 cm kaugusel ülemisest lipu servast asub külmbatiktehnikas valmistatud ja käsitsi lipule kinnitatud V. I. Lenini bareljeef.

Rändpunalippude teisel küljel 23 cm kaugusel lipu ülemisest servast ja 50 cm kaugusel lipu vardapoolsest ning 18 cm kaugusel lipu vabast servast on kollase siidiga aplikatsioonitehnikas eestikeelne tekst: «Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõu-

kogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu rändpunalipp parimale kolhoosile — vabariikliku sotsialistliku võistluse võitjale».

Sovhoosile antaval rändpunalipul asendatakse sõna «kolhoosile» sõnaga «sovhoosile».

Teksti osa «Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee, Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu» tähtede kõrguseks on 5,5 cm. Sõna «rändpunalipp» tähtede kõrguseks on 13 cm ning teksti «parimale kolhoosile — vabariikliku sotsialistliku võistluse võitjale» tähtede kõrguseks on 7 cm.

Lipu sama külje vasakpoolses osas 23 cm kaugusel ülemisest lipu servast ja 19 cm kaugusel lipu vardapoolsest servast on aplikatsiooni- ja masintikandi tehnikas kollase siidiga tikitud kolme 77 cm kõrguse viljapea kujutis ja 12 cm kaugusel lipu vardapoolsest servast ning 27 cm kaugusel lipu alumisest servast on samas tehnikas musta siidiga tikitud 27 cm kõrguse ning 36 cm pikkuse traktori kujutis.

Mõlema rändpunalipu juurde kuulub 2,5 m pikkune kollasest siidist näpunööri tehnikas põimitud ehisnõör.

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE JA EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

213 Sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete täielikule isemajandamisele üleviimise kohta

Põllumajandussaaduste tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamiseks, sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete töötajate materiaalse huvi tõstmiseks ettevõtete töö parendamise vastu ning vastavalt NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 13. aprilli 1967. a. määrusele nr. 319 Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a v a d:

1. Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumil üle viia sovhoosid ja teised riiklikud põllumajandusettevõtted täielikule isemajandamisele 1. juulist 1967. a. vastavalt lisale*).

Täielikule isemajandamisele üleviidud majandid tagavad kõigi tootmiskulude katmise, edasise laiendatud taastootmise (tootmisotstarbelised kapitaalvahetused, põhikarja formeerimine, omakäibevahendite juurdekasv jt.), majandusliku stimuleerimise fondide ja teiste fondide moodustamise ning pangalaenude õigeaegse tagastamise omavahenditest.

2. Kehtestada, et täielikule isemajandamisele üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete poolt riigile müüdava põllumajandustoodangu eest makstakse kokkuostuhindades koos hinnalisanditega, mis on kehtestatud kolhoosidele.

Säilitada täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele senine realiseerimiskord ja

*) Lisa ei avaldata.

arvelduste tingimused toodangu müümisel kaubandusvõrku ja vahetult tarbijale.

3. Tunnistada vajalikuks laiendada täielikule isemajandamisele üleviidavate sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete majanduslikku iseseisvust. Seoses sellega vähendada nendele majanditele kõrgemalseisvate organisatsioonide poolt kinnitatavate plaaninäitajate arvu, piirdudes järgmiste näitajatega:

tootmise alal — rahvamajandusplaanis ettenähtud tähtsamate toodanguliikide riigile müümise maht naturaalses väljenduses, spetsialiseeritud majanditele lisaks sellele vastavate toodanguliikide (tõunoorloomad, sordiseeme, istikud jt.) müümise kogus;

töõjõu alal — üldine palgafond;

rahanduse alal:

üldine kasumisumma;

assigneeringud riigieelarvest;

maks põllumajandusliku tootmise põhifondide eest.

Täielikule isemajandamisele üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete plaanilise kasumi üldsumma määravad kindlaks need majandid ja selle kinnitab kõrgemalseisev organ. Nimetatud korras nendele majanditele kinnitatud kasumisummat arvestatakse riigieelarve projekti koostamisel;

kapitaalmahutuste alal — tsentraliseeritud kapitaalmahutuste üldmaht, sealhulgas ehitus-montaažtööde maht;

põhifondide eksploatatsiooni andmine tsentraliseeritud kapitaalmahutuste arvel rahalises väljenduses;

materiaal-tehnilise varustuse alal — traktorite, autode, põllumajandusmasinate, seadmete, väetiste, ehitusmaterjalide ja muude kõrgemalseisva organisatsiooni poolt jaotatavate tootmisvahendite hangete maht.

Täielikule isemajandamisele üleviidud ettevõtete plaanide ülejäanud näitajad kõrgemalseisvate organisatsioonide poolt kinnitamisele ei kuulu, vaid ettevõtted töötavad need ise välja ja plaaniorganid kasutavad neid arvutusmaterjalina plaanide koostamisel.

4. Sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete huvi suurendamiseks tootmispõhifondide parema kasutamise vastu kehtestada, et täielikule isemajandamisele üleviidud ettevõtted kannavad tegelikult saadud kasumist eelarvesse maksuna põllumajandusliku tootmise põhifondide eest ühe protsendi nende fondide maksumusest (välja arvatud produktiiv- ja tööloomade ning mitmeaastaste istanduste maksumus). Maksu ei võeta kahe aasta jooksul tootmispõhifondide eest, mis on moodustatud majandi tugevdamise ja laiendamise fondi arvel, ja pangalaenude arvel moodustatud tootmispõhifondide eest — laenu kustutamiseni, samuti katsetootmisobjektide tootmispõhifondide eest ettevõtetes (tsehhid, sektorid, seadmed), mis teenindavad vastavaid tootmisharusid, samuti ettevõtete bilansis olevate kanalisatsiooni välisehitiste eest. Ettevõtte, kelle rentaablus on alla 25 protsendi realiseeritud toodangu omahinnast, vabastatakse fondimaksust.

5. Kehtestada, et täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosid ja muud riiklikud põllumajandusettevõtted, pärast põllumajandusliku tootmise põhifondide maksu kindlaksmääramist eelarvesse, eraldavad kasumi üldsummast:

materiaalse ergutamise fondi plaanilisest kasumist 15 protsenti, üleplaanilisest kasumist aga vähendatakse eraldiste mainitud normi kõrgemalseisva organi otsusel kuni 50 protsendini, kuid selliselt, et eraldiste üldsumma ei ületaks 12 protsenti aasta-palgafondist;

sotsiaal-kultuuriliste ürituste ja elamuehituse fondi — 10 protsenti; kindlustusfondi — 20 protsenti;

majandi tugevdamise ja laiendamise fondi — 10 protsenti.

Ülejäänud osa kasumist suunatakse sotsialistlikus võistluses saadud preemiate maksmiseks, omakäibevahendite juurdekasvu finantseerimiseks, põhikarja kujundamiseks, pangalaenude kustutamiseks, tsentraliseeritud kapitaalvahutuste finantseerimiseks, elamu- ja kommunaalmajanduse kahjumite katmiseks ja muudeks kulusteks.

Eraldisi materiaalse ergutamise fondi tehakse aasta vältel igas kvartalis (avansina) kuni 5 protsendi ulatuses jaotamisele kuuluvast tootmis- ja finantsplaanis antud kvartaliks ettenähtud kasumist arvestusega, et eraldiste summa ei ületaks 6 protsenti kvartali palgafondist, koos järgneva ümberarvutusega tegelikust kasumist aastaaruande järgi.

6. Kehtestada, et täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosides ja teistes riiklikes põllumajandusettevõtetes kasumi ja muude omaressurside arvel moodustatud fonde kasutatakse järgmiselt:

1) materiaalse ergutamise fond:

tööliste, juhtivate ja insener-tehniliste töötajate, teenistujate ja muude töötajate premeerimiseks;

ergutustasu maksmiseks töölistele, juhtivatele ja insener-tehnilistele töötajatele, teenistujatele ja muudele töötajatele ettevõtte aasta töötulemuste eest;

preemiate maksmiseks majandisese sotsialistliku võistluse võitjatele-kollektiividele ja üksiktöötajatele;

ettevõtte töötajatele ühekordse toetuse andmiseks.

Materiaalse ergutamise fondi jaotamist mainitud otstarveteks, fondi kulutamise eelarvete kinnitamist ja sellest fondist preemiate ning muude väljamaksete suuruste määramist töötajatele teostab ettevõtte administratsioon ametiühinguorganisatsiooni osavõtul;

2) sotsiaal-kultuuriliste ürituste ja elamuehituse fond:

ettevõtete tööliste, insener-tehniliste töötajate ja teenistujate kultuur-elukondliku ja meditsiinilise teenindamise parendamiseks, ettevõtete meditsiinilis-sanatoorsetele asutustele arstimite soetamiseks, puhkekodude ja sanatooriumide tuusikute muretsemiseks, sööklate, puhvetite, puhkekodude, sanatooriumide, klubide, lasteasutuste sisustamiseks ja neile transportivahendite ning inventari muretsemiseks, kehakultuuri üritusteks, laste paremaks toitlustamiseks koolides, lasteaedades, -sõimedes ja pioneerilaagrites ning muudeks kultuur-elukondlikeks vajadusteks;

elamute, puhkekodude, sanatooriumide, profülaktooriumide, pioneeri-laagrite, lasteaedade ja -sõime, sööklate ja puhvetite, spordiehitiste ja muude kultuur-elukondlike objektide ehituseks üle riikliku plaani, nende laiendamiseks ja kapitaalremondiks.

Ettevõtte võib sotsiaal-kultuuriliste ürituste ja elamuehituse fondi vahendeid kasutada osavõtuks elamute ning kultuur-elukondlike asutuste ühisest ehitamisest.

Sotsiaal-kultuuriliste ürituste ja elamuehituse fondi arvel ehitatud kogu elamispind jaotatakse isikutele ettevõtte administratsiooni ja ametiühinguorganisatsiooni ühise otsusega kinnitatud nimekirja järgi ühes järgneva teatamisega rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

Sotsiaal-kultuuriliste ürituste ja elamuehituse fondi jaotamine mainitud otstarvete järgi ja kulude eelarve kinnitamine toimub ettevõtte administratsiooni poolt ametiühinguorganisatsiooni osavõtul;

3) kindlustusfond — loodusõnnetuste tagajärjel tekkinud kulude ja kahjude katmiseks ning NSV Liidu Riigipangale kindlustamata võlgnevuse kustutamiseks, mis on tekkinud tootmisele ebasoodsate ilmastikutingimuste tagajärjel vähemsaadud toodangu tõttu.

Kindlustusfondi eraldiste üldsummast jääb Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi määramisel, lähtudes ilmastikutingimustest, kuni 50 protsenti majandi käsutusse, ülejäänud summa aga kantakse üle ministeeriumi fondi loodusõnnetuste läbi kannatanud või tootmisele ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu toodangut vähem saanud majanditele finantsabi andmiseks.

Kolme aasta jooksul kasutamata kindlustusfondivahendid võetakse ettevõttelt ära ühe aasta eraldiste ulatuses ja kantakse Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi tsentraliseeritud fondi;

4) majandi tugevdamise ja laiendamise fond:

tootmisotstarbeliste tsentraliseerimata kapitaalvahutuste finantseerimiseks ja muudeks uue tehnika juurutamisega, mehhaniseerimisega, masinate ja seadmete moderniseerimisega, põhifondide uuendamisega, tootmise ja töö organiseerimise täiustamisega seotud kuludeks, samuti muude ürituste finantseerimiseks tootmise arendamisel, millised on suunatud tööviljakuse tõstmiseks, saaduste omahinna alandamiseks ja kvaliteedi parendamiseks ning tootmise rentaabluuse tõstmiseks.

Majandi tugevdamise ja laiendamise fond moodustatakse kasumieraldistest, osast põhifondide täielikuks taastamiseks ettenähtud amortisatsioonieraldistest, samuti väljalangenud ja liigse vara — põhifondide — realiseerimisest saadud summadest, välja arvatud põhikarja väljapraakimisest saadud vahendid, mis suunatakse põhikarja kujundamise kulude finantseerimiseks.

Nimetatud fondi minevate amortisatsioonieraldiste suuruse määrab Eesti NSV Põllumajanduse Ministeerium kuni 30 protsendi ulatuses amortisatsioonieraldistest, mis on ette nähtud põhifondide täielikuks taastamiseks.

7. Kehtestada, et sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete töötajate materiaalne ergutamise materiaalse ergutamise fondi arvel toimub üle kehtivates töötasustamise ja premeerimise määrustikes kindlaksmääratud preemiate.

8. Amortisatsioonieraldiste, põhikarja väljapraakimisest saadud vahendite, materiaalse ergutamise fondi, sotsiaal-kultuuriliste ürituste ning elamuehituse fondi, samuti majandi tugevdamise ja laiendamise fondi kasutamata jäägid lähevad üle järgmisse aastasse ning sovhoosidelt ja teistelt riiklikelt põllumajandusettevõtelt äravõtmisele ei kuulu.

9. Anda Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumile õigus diferentseerida alluvate ettevõtete materiaalse ergutamise fondi minevate eraldiste määra selliselt, et materiaalse ergutamise üldfond ministeeriumi ulatuses ei ületaks 15 protsenti täielikule isemajandamisele üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete kasumieraldistest ning 12 protsenti iga ettevõtte aasta-palgafondist.

10. Anda sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete direktoritele õigus kooskõlastatult ametiühinguorganisatsioonidega ümber jaotada vahendeid materiaalse ergutamise fondi ja sotsiaal-kultuuriliste ürituste ning elamuehituse fondi vahel kuni 20 protsendi ulatuses kummagi fondi summast.

11. Täielikule isemajandamisele üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete tegelikult saadud kasumi vaba jääk pärast maksu tasumist tootmise põhifondide eest, eraldiste kandmist majandusliku ergutamise ja teistesse fondidesse, pikaajaliste ja omakäibevahendite puudujäägi ajutiseks täiendamiseks saadud laenude kustutamist, samuti majandi plaaniliste kulude katmist, tsentraliseeritakse Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumi poolt selle ümberjaotamiseks teiste täielikule isemajandamisele üleviidud majandite vahel, kellel tootmise arendamiseks omavahendeid ei piisa.

Sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete huvi äratamiseks nende poolt kasutamata kasumi üleandmise vastu teistele majanditele, lubada jätta kuni 10 protsenti äravõtmisele kuuluvast kasumisummast majandi käsutusse ja suunata need vahendid täiendavalt majandusliku stimuleerimise fondidesse.

12. Kehtestada, et tsentraliseeritud kapitaalmahutusi, mis plaanidega ette nähakse täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele, finantseeritakse järgmistest allikatest:

1) põllumajandusmasinate, transpordivahendite ja seadmete soetamiseks, tootmisobjektide ehitamiseks ja muudeks tootmisotstarbelisteks kapitaalmahutusteks — kasumi, põhifondide täielikuks taastamiseks suunatavate amortisatsioonieraldiste ja muude omavahendite arvel, nende vahendite mittepiisavusel aga üksikutel aastatel ka pikaajalise laenu arvel, mida annab pank — kolhoosidele kehtestatud tähtajaks ja tingimustel;

2) elamute, koolide, meditsiini- ja lasteasutuste, klubide, saunade ja muude kultuur-elukondlike objektide, melioratsiooni- ja irrigatsiooniehitiste ning elektriliinide ehitamiseks, samuti muudeks kulutusteks kooskõlas kehtiva seadusandlusega — riigieelarve vahendite arvel;

3) uute ettevõtete, linnuvabrikute, lava- ja kasvuhoonekombinaatide ning sealih, piima ja muude looma- ning linnukasvatussaaduste tootmise komplekside ehitamiseks — riigieelarve vahendite ning teistelt ettevõtelt ümberjaotamise korras saadava kasumi arvel.

13. Täielikule isemajandamisele üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete omakäibevahendite normatiivide juurdekasv tagatakse nende ettevõtete kasumi, muude omade allikate ja NSV Liidu Riigipanga krediidi arvel.

14. Produktiiv- ja tööloomade põhikarja kujundamise kulusid tuleb finantseerida riiklike põllumajandusettevõtete omavahendite (kasum, väljapraagitud loomade müügist saadud summad ja muud omavahendid) arvel, omavahendite mittepiisavuse korral aga — NSV Liidu Riigipanga kuni kaheaastase krediidi arvel.

15. Anda täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele õigus kindlaks määrata kapitaal-mahutuste aastamahud majandites moodustatavate fondide arvel.

Eesti NSV Riiklikul Plaanikomiteel näha ette rahvamajandusplaanis vajalikud materiaal-tehnilised ressursid ja töötasufondid majandi tugevdamise ja laiendamise fondi, sotsiaal-kultuuriliste ürituste ning elamuehituse fondi, samuti pangalaenude arvel tehtavateks kapitaal-mahutusteks ja kapitaalremondiks. Nimetatud kapitaal-mahutused peavad olema ette nähtud ehitus- ja montaažtööde tööettevõtuplaanides (tööettevõtu korras teostatava ehituse osas).

16. Kehtestada, et täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosid ja teised riiklikud põllumajandusettevõtted, tagades riikliku plaani täitmise, lahendavad iseseisvalt tootmis- ja majandusliku tegevuse küsimusi, eriti aga:

planeerivad tootmise mahtu kõrgemalseisvate organite poolt ettevõtetele teatavaks tehtud põllumajandussaaduste müügi plaaniülesannete alusel, samuti majandite poolt varumis-, kaubandus- ja turustusorganisatsioonidega ning tööstusettevõtetega sõlmitud lepingute alusel, arvesse võttes saaduste üleplaaniilise müügi võimalust;

planeerivad tööviljakust, toodangu omahinda, töötajate arvu ja määravad kindlaks ettevõtte juhtimise kõige ratsionaalsema struktuuri;

kasutavad sedamööda, kuidas kulutusi tehakse ja toodangut saadakse, eelmiste kvartalite palgafondi säästu palga maksmiseks järgmistes kvartalites, või laenavad järgmistest kvartalitest vahendeid palga maksmiseks aasta-palgafondi piires;

määravad kindlaks haldusala töötajate koosseisud vastavalt tüüpkoosseisudele ja koosseisunormatiividele, samuti halduskulude eelarve;

määravad kindlaks insener-tehniliste töötajate arvu;

määravad kõrge kvalifikatsiooniga vahetult tootmises töötavatele insener-tehnilistele töötajatele, samuti osakonna- ja farmijuhatajatele ning brigadiridele erandkorras lisatasu kuni 30 protsendi ulatuses ametipalgast (tariifipalgast) plaaniilise palgafondi piires, kasutades selleks kuni 0,3 protsenti ettevõtte plaaniilisest palgafondist;

komandeerivad ettevõtete töötajaid vajaduse korral väljapoole vabariiki;

müüvad teistele ettevõtetele, organisatsioonidele ja kolhoosidele liigseid, mittekasutatavaid traktoreid, põllumajandusmasinaid, töö- ja produktiivloomi, seemneid, söötasid, transpordivahendeid, seadmeid ja teisi materiaalseid väärtusi tingimusel, kui kõrgemalseisev organ keeldub üle-

jääkide ümberjaotamisest, samuti siis, kui temalt pärast teate saatmist ülejääkide kohta pole kuu aja jooksul vastust saadud;

soetavad ettevõtetelt ja organisatsioonidelt ehitusmaterjale kehtivate hindadega selliselt, et ehitatavatele objektidele tehtavad kulud ei ületaks eelarvelist maksumust.

17. Lubada täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele müüa jaekaubandusvõrgust, arvestamata seda väikehulgilimiidi hulka, tootmis-tehnilise otstarbega kaupu ja inventari lasteasutuste, ühiselamute ning klubide tarbeks sularahata arveldusega kuni 50 rubla ulatuses ühe kulutuse kohta.

18. Lubada täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidel ja teistel riiklikel põllumajandusettevõtetel realiseerida varumisorganisatsioonide poolt mittevastuvõetud, samuti üle kontraheerimislepingutes ettenähtud koguste toodetud köögivilja, puuvilja, marju ja teisi kiiresti riknevaid saadusi ning kartuleid ja linde riiklikele ning kooperatiivorganisatsioonidele, samuti turgudel oma vabariigis ja väljaspool seda, poolte kokkuleppel määratava hinnaga, arvates nimetatud toodangu ühtlasi riigile müümise plaani täitmisel (peale turul realiseeritava toodangu). Sealjuures ei vabastata varumisorganisatsioone lepingus ettenähtud materiaalsest vastutusest saaduste vastuvõtmisest keeldumise eest.

19. Kehtestada, et täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosid ja teised riiklikud põllumajandusettevõtted, kes ei taga omakäibevahendite säilimist, välja arvatud juhud, kus nende puudujääk on tekkinud majandest mitteolenevatel põhjustel (loodusõnnetused: põud, rahe, üleujutus, loomataudid jm.), on kõrgemalseisvate organite määramisel kohustatud hüvitama tekkinud omakäibevahendite puudujäägi organisatsioonilis-tehniliste abinõudega, mis tagavad täiendava kasumi saamise järgnevatel perioodidel, vajaduse korral aga majandite fondidesse tehtavate kasumieraldiste ajutise (kuni kaheks aastaks) vähendamise teel kuni 30 protsendi võrra.

20. NSV Liidu Riigipanga Eesti Vabariiklikul Kontoril anda täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele:

1) lühiajalist laenu tootmisotstarbeliste kapitaalvahetuste finantseerimiseks ja põhikarja kujundamiseks selleks ettenähtud plaanilise kasumi summade ulatuses, laenu kustutamiseks aasta jooksul tegelikult saadud kasumi ja kindlustusfondi vahendite arvel.

Juhul kui majandid ei saa kapitaalvahetusteks ettenähtud planeeritud kasumit nende tootmistegevusest mitteolenevatel põhjustel (kõrgemalseisvate organite kindlaksmääramisel), annab NSV Liidu Riigipanga Eesti Vabariiklik Kontor täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele nende taotlusel pikaajalist laenu kuni viieks aastaks;

2) krediiti kuni kaheks aastaks omakäibevahendite puudujäägi ajutiseks katmiseks — nende kohustuste vastu rakendada konkreetseid abinõusid, mis tagavad omakäibevahendite puudujäägi katmise;

3) pikaajalist krediiti tootmisotstarbelisteks tsentraliseeritud kapitaalvahetusteks — kolhoosidele kehtestatud tähtaegadeks ja tingimustel;

4) pikaajalist krediiti majandi tugevdamise ja laiendamise fondi vahendite arvel tehtavateks kapitaalvahetusteks, kui nimetatud fondi vahenditest ei piisa kavandatud ürituste teostamiseks, kusjuures laen tuleb tasuda kuue aasta jooksul objekti ekspluatatsioonandmise päevast arvates;

5) krediiti elamute ning kultuur-elukondlike objektide ehitamiseks juhul, kui majandil ei ole piisavalt vahendeid sotsiaal-kultuuriliste ürituste ning elamuehituse fondis, kusjuures ehituse alguseks peab olema selles fondis vähemalt 50 protsenti ehituse teostamiseks vajalikest vahenditest ning laen tuleb tasuda kuni kaheaastase tähtaja jooksul sotsiaal-kultuuriliste ürituste ning elamuehituse fondi laekuvatest vahenditest;

6) krediiti uue tehnika juurutamiseks, mehhaniseerimiseks, tootmise tehnoloogia parendamiseks ja tootmisprotsesside intensiivistamiseks ning muudeks abinõudeks tootmise tehnilise täiustamise alal, samuti kulutusteks rahvatarbekaupade tootmise laiendamisele ja organiseerimisele ning nende kaupade kvaliteedi parendamisele tähtajaga kuni kuueks aastaks esimese laenu andmise päevast arvates, tingimusel, et kulutused tasuvad end selle aja jooksul krediteeritavatest üritustest saadava kasumi (kokkuhoiu) arvel;

7) lühiajalist krediiti hooajaliste tootmiskulude katteks ning kaubalis-materiaalsete väärtuste varude moodustamiseks vastavalt tootmis- ja finantsplaanile, kusjuures majand täpsustab vastava kvartali tulud ja kulud;

8) pikendust võlgnevuse tasumiseks kuni üheks aastaks juhtudel, kui üksikud ettevõtted pole neist mitteolenevatel põhjustel taganud laenu kustutamist ettenähtud tähtaegadeks.

Käesoleva punkti alapunktides 3, 4, 5 ja 6 ettenähtud pikaajalist krediiti antakse sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele olenemata neile varem tootmiskuludeks antud laenude arvelduste seisukorrast NSV Liidu Riigipangas.

Kehtestada, et täielikule isemajandamisele üleviidud sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele NSV Liidu Riigipanga Eesti Vabariikliku Kontori poolt antud lühiajaliste laenude kasutamise eest võetakse 3 protsenti aastas.

21. Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumil, Eesti NSV Ministrite Nõukogu koondisel «Eesti Põllumajandustehnika», Eesti NSV Ministrite Nõukogu Riiklikul Maaparanduse ja Veemajanduse Komiteel, Eesti NSV Ehitusministeeriumil ning rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedel ja rajoonide põllumajandusliku tootmise valitsustel:

anda sovhoosidele ja teistele riiklikele põllumajandusettevõtetele vajalikku abi täielikule isemajandamisele üleminekul ning võtta tarvitusele abinõud selleks, et sovhooside ja teiste organisatsioonide ning asutuste vahel peetaks rangelt kinni isemajandamisel rajanevatest vastastikustest suhetest;

igati soodustada sovhooside ning teiste riiklike põllumajandusettevõtete töötajate omaalgatuse ja iseseisvuse arendamist tootmise ökonoomseks ja arukaks korraldamiseks, mitte lubades teiste organisatsioonide vahelesegamist nende jooksvasse tootmistegevusse.

Sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete juhtijatel mitte lubada teha kulutusi, mis pole vahetult seotud majandi tegevusega, samuti mitte anda teistele organisatsioonidele ja nende töötajatele tasuta

eluruume, transpordivahendeid, materjale ja teisi materiaalseid väärtusi, peale teenuste osutamise, mis on ette nähtud «Sotsialistliku riikliku tootmisettevõtte põhimääruses» ning NSV Liidu valitsuse ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu vastavates otsustes.

Sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete direktorid, kinni pidades kehtivast seadusandlusest, rakendavad ellu ettevõtte ees seisvatest ülesannetest tulenevaid abinõusid, käsutavad ettevõtte vara ja vahendeid, teevad nende tegevussfääri kuuluvaid operatsioone ja kannavad vastutust ettevõtte majandusliku tegevuse tulemuste eest ning plaanilise, lepingulise ja finantsdistsipliini täitmise eest.

22. Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumil koos Eesti NSV Rahandusministeeriumi, NSV Liidu Riigipanga Eesti Vabariikliku Kontori, Eesti NSV Riikliku Plaanikomitee ja Eesti NSV Statistika Keskvalitsusega üldistada täielikule isemajandamisele 1967. aastal üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete töökogemusi ja 15. märtsiks ning 15. oktoobriks 1968. a. ette kanda Eesti NSV Ministrite Nõukogule käesoleva määruse täitmise käigust, samuti teha ettepanekuid küsimuste kohta, mis vajavad NSV Liidu valitsuse ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu täiendavat otsustamist.

23. Eesti NSV ministeeriumidel ja keskasutustel ning rajoonide põllumajandusliku tootmise valitsustel võtta teadmiseks ja juhendumiseks, et:

1) põllumajandusliku tootmise edasiseks spetsialiseerimiseks ja majanduslikult põhjendatud kontsentreerimiseks on NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumil, liidu- ja autonoomsete vabariikide ministrite nõukogudel, kraide ja oblastite täitevkomiteedel lubatud vajaduse korral põllumajandustoodangu riigile müümise plaanides muudatusi teha üksikute täielikule isemajandamisele üleviidud majandite osas, arvestades nende spetsialiseerimist, vabariigi, krai või oblasti selle toodangu kokkuostu mahu piires. Nimetatud plaanide muutmine toimub vastavate majandite nõusolekul. Samal ajal tehakse vajalikud muudatused ka teistes plaaninäitajates;

2) NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklikule Töö ja Töötasu Komiteele, Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule, NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumile ja NSV Liidu Rahandusministeeriumile on tehtud ülesandeks 3 kuu jooksul läbi vaadata ja otsustada täielikule isemajandamisele üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete juhtivate töötajate ja spetsialistide (välja arvatud osakondade, farmide ja põllumajandusosakondade juhtivad töötajad ja spetsialistid) premeerimise (kasumi arvel) uue korra kehtestamise küsimus nende töötajate senise üleplaanilise kasumi saamise eest premeerimise korra asemel;

3) NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumile, NSV Liidu Riiklikule Plaanikomiteele, NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklikule Töö ja Töötasu Komiteele, NSV Liidu Rahandusministeeriumile, NSV Liidu Statistika Keskvalitsusele, NSV Liidu Riigipangale ja Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule on tehtud ülesandeks teiste huvitatud ministeeriumide ja keskasutuste osavõtul välja töötada ja kinnitada täielikule isemajandamisele üleviidavate sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete jaoks vajalikud põhimäärused ja juhendid ettevõttefondide moodustamise ja kasutamise kohta, samuti muud normatiivsed, plaanilised ja aruandematerjalid;

4) NSV Liidu Statistika Keskkvalitsusele on tehtud ülesandeks teha kooskõlastatult NSV Liidu Rahandusministeeriumi, NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi, NSV Liidu Riikliku Plaanikomitee ja NSV Liidu Riigipangaga vajalikud muudatused täielikule isemajandamisele üleviidud sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete riiklikus statistilises aruandluses, säilitades sellised näitajad, nagu kogutoodang, taime- ja loomakasvatuse kvaliteedinäitajad, tööviljakus, töötajate arv, keskmine palk, toodangu omahind, tootmise rentaablus ja nende töö majanduslike tulemuste analüüsimiseks ning hindamiseks vajalikud muud näitajad.

24. Eesti NSV Põllumajanduse Ministeeriumil esitada kuu aja jooksul Eesti NSV Riiklikule Plaanikomiteele ja Eesti NSV Rahandusministeeriumile arvutused rahvamajandusplaani ja riigieelarve muudatuste kohta ning NSV Liidu Riigipanga Eesti Vabariiklikule Kontorile 1967. aasta II poolaasta pikaajalise krediteerimise plaani projekt. Eesti NSV Riiklikul Plaanikomiteel ja Eesti NSV Rahandusministeeriumil viia sisse muudatused rahvamajanduse arendamise plaani ja riigieelarvesse, mis tulenevad käesolevast määrusest.

* *
*

Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu kohustavad partei-, nõukogude ja põllumajandusorganeid, sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete juhtijaid ning spetsialiste käesolevas määruses ettenähtud isemajandamise tugevdamise ja põllumajandusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamise abinõude teostamise alusel saavutama sovhoosides ja teistes riiklikes põllumajandusettevõtetes töö põhjaliku parendamise, täiustama igati tootmise tehnoloogiat ja töö organiseerimist, juurutama ettevõtete kogu tegevuses isemajandamise põhimõtteid, et tagada põllumajandussaaduste tootmise laienemine, omahinna alanemine ning ettevõtete rentaabluse ja kasumite suurenemine.

Eestimaa Kommunistliku Partei
Keskkomitee sekretär
J. KABIN

Eesti NSV Ministrite Nõukogu
esimees
V. KLAUSON

Tallinn, 6. juunil 1967. Nr. 244.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU MÄÄRUS

214 «Alaealiste ühiskondlike kasvatajate põhimääruse» kinnitamise kohta

Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:
Kinnitada juurdelisatud «Alaealiste ühiskondlike kasvatajate põhimäärus».

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees V. KLAUSON
Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja G. MARTIN

Tallinn, Toompea, 13. juunil 1967. Nr. 252.

Kinnitatud
Eesti NSV Ministrite Nõukogu
13. juuni 1967. a. määrusega nr. 252

Alaealiste ühiskondlike kasvatajate põhimäärus

I. Üldsätted

1. Ühiskondlike kasvatajate institutsioon on asutatud üldsuse osa tõstmiseks alaealiste kasvatamisel, kes on toime pannud õiguserikkumisi.

Ühiskondlike kasvatajate peamiseks ülesandeks on lastevanemate või neid asendavate isikute abistamine alaealiste õiguserikkujate ümberkasvatamisel seaduste ning sotsialistliku ühiselu reeglite austamise ja täitmise vaimus.

2. Ühiskondlikeks kasvatajateks võivad olla kõige aktiivsemad töölised, teenistujad, kolhoosnikud, loominguilise intelligentsi esindajad, sõjaväelased, üliõpilased, pensionärid ja muud kodanikud, kellel on vajalik üldhariduslik ettevalmistus, kes omavad elukogemusi või lastega töötamise kogemusi ja on nõus võtma endale ühiskondliku kasvataja kohustuse.

Ühiskondlikeks kasvatajateks soovitatavaid isikuid esitab töötajate kollektiivi või ühiskondliku organisatsiooni, millesse nad kuuluvad, üldkoosolek või majaelanike koosolek elukoha järgi. Soovitatavate nimekirjad antakse rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee juures asuvale alaealiste asjade komisjonile. Need isikud kuuluvad komisjoni aktiivi koosseisu.

3. Ühiskondlik kasvataja määratakse, kui seda peetakse vajalikuks, sellise alaealise järelevalvetuse ja õiguserikkumiste ärahoidmiseks:

1) kes on toime pannud õiguserikkumise, kuid vanuse või kriminaalkaristuse kohaldamise ebaotstarbekuse tõttu on kriminaalvastutusest vabastatud ja kelle paigutamine erilisse kasvatusasutusse on enneaegne;

2) kes on tingimisi süüdi mõistetud või kellele on mõistetud karistus, mis ei ole seotud vabadusekaotusega;

3) kes on karistuse ära kandnud või karistuse kandmisest enne tähtaega vabastatud;

4) kes on tagasi pöördunud erikoolist, erikutsekoolist, ravikasvatusasutusest, lastekodust või internaatkoolist.

Ühiskondliku kasvataja määramine ei vabasta vanemaid või neid asendavaid isikuid alaealise kasvatamise kohustusest ega vastutusest tema käitumise eest.

4. Alaealise andmist ühiskondliku kasvataja järelevalve alla teostab rajooni (linna) alaealiste asjade komisjon ühiskondliku kasvataja määramise vajalikuks tunnistanud kohtu määruse või otsuse alusel, omal algatusel või riiklike organite, ühiskondlike organisatsioonide ja kodanike algatusel.

Alaealiste asjade komisjon teatab 5 päeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist ühiskondliku kasvataja määramise kohta kohtule, riiklikele organitele, ühiskondlikele organisatsioonidele ja kodanikele, kelle algatusel asi läbi vaadati, ühiskondliku kasvataja perekonna-, ees- ja isanime, töökohta ning elukoha.

5. Ühiskondliku kasvataja määramisel arvestab komisjon igal üksikul juhul õiguserikkumise iseloomu, alaealise vanust, kalduvusi ja muid asjaolusid, samuti ühiskondliku kasvataja võimalusi ja nõusolekut täita temale selle alaealise suhtes pandavaid kohustusi.

6. Rajooni (linna) alaealiste asjade komisjon annab ühiskondlikule kasvatajale tunnistuse ja meelepea, milles on ära toodud ühiskondliku kasvataja kohustused ja õigused.

7. Ühiskondlikud kasvatajad töötavad tihedas koostöös alaealise vanematega või neid asendavate isikutega, alaealise õppeasutuse, töö- või elukoha ühiskondlike organisatsioonidega, miilitsatöötajatega ja üldsuse esindajatega alaealiste seas tehtava töö alal.

Ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste ametiisikud, samuti ametiühingu-, komsomoli- ja teiste ühiskondlike organisatsioonide juhtijad aitavad igakülselt kaasa ühiskondlike kasvatajate tööle.

8. Ühiskondlike kasvatajate tööd juhivad ja kontrollivad rajoonide (linnade) alaealiste asjade komisjonid ning juhendavad metoodiliselt rajoonide (linnade) haridusosakonnad, kes organiseerivad ühiskondlike kasvatajate tutvustamist pedagoogika, psühholoogia ja juriidiliste teadmiste alustega.

Ühiskondlik kasvataja annab oma tööst süstemaatiliselt aru alaealiste asjade komisjonile ja teda esitanud kollektiivile või ühiskondlikule organisatsioonile.

9. Ühiskondlikku kasvatajat võib asendada teisega erandjuhtudel, kui rajooni (linna) alaealiste asjade komisjon peab seda vajalikuks.

Kui alaealine vahetab elukohta, siis teatab ühiskondliku kasvataja määranud komisjon vastavale komisjonile alaealise uues elukohas vajadusest määrata teine ühiskondlik kasvataja.

10. Ühiskondlik kasvataja lõpetab oma töö rajooni (linna) alaealiste asjade komisjoni otsusel seoses alaealise käitumise paranemisega või kaheksateistkümne aastaseks saamisega.

II. Ühiskondliku kasvataja kohustused

11. Ühiskondlik kasvataja on kohustatud:

1) abistama vanemaid või neid asendavaid isikuid alaealise kasvatamisel; tegema kõik võimaliku alaealise parandamiseks, temas kahjulike ja ebamoraalsete harjumuste ja arusaamade väljajuurimiseks, tema ettevalmistamiseks teadlikule ühiskondlikult kasulikule tegevusele; kasvatama alaealist meie rahva revolutsiooniliste töö- ja võitlustraditsioonide, vanemate inimeste austamise ja kodumaa-armastuse vaimus; sisendama talle vastutustunnet ühiskonna ja riigi ees;

2) jälgima, et alaealine võtaks korralikult osa õppetööst, kontrollima tema õppeedukust, koduste ülesannete täitmist, käitumist koolis, tööl, perekonnas, tänaval ja avalikes kohtades; tõmbama teda kaasa kooliväliste lasteasutuste ja ringide töösse; võtma tarvitusele abinõud vajalike tingimuste loomiseks, et õigesti organiseerida alaealise õppetööd, tööd ja puhkeaega;

3) vajaduse korral kaasa aitama alaealiste kaasatõmbamisele ühiskondlikult kasulikule tööle, tema paigutamisele õppeasutusse, osavõtule spordi-, tehnika- ning teistest ringidest ja seksioonidest.

Oma töös peab ühiskondlik kasvataja, arvestades alaealise isiksust, kasutama kõige efektiivsemaid kasvatustöö vorme ja vahendeid, pöördu- des vajaduse korral abi saamiseks rajooni (linna) alaealiste asjade komis- joni, ühiskondlike organisatsioonide, miilitsatöötajate, pedagoogide, ars- tide ja teiste spetsialistide poole.

III. Ühiskondliku kasvataja õigused

12. Ühiskondlikul kasvatajal on õigus:

1) külastada alaealist elukohas, koolis või töökohas, kontrollida tema väljaminekuid, anda vajalikku nõu käitumisreeglite täitmiseks; kui tema nõudmisi ei ole korduvalt täidetud või kui alaealise ümberkasvatamine ei ole andnud positiivseid tulemusi — esitada küsimus arutamiseks alaeal- liste asjade komisjonile alaealise suhtes teiste mõjutamise vahendite ko- haldamiseks;

2) juhtida vanemate või neid asendavate isikute tähelepanu nende poolt vanemlike kohustuste mittenõuetekohasele täitmisele, selgitada neile vastutust alaealise kasvatamise ja käitumise eest; tõstatada alaealiste asjade komisjonis küsimus lastevanemate töökohta teatamisest laste kas- vatamise kohustuse ebarahuldava täitmise kohta, vanemate käitumise aru- tamisest komisjoni istungil ja teiste mõjutamise vahendite kohaldamisest;

3) tõstatada administratsiooni ja ühiskondlike organisatsioonide ees alaealise õppimise, töö- või elukohas küsimus puuduste kõrvaldamisest kasvatustöös ja kõige soodsamate tingimuste loomisest alaealisele õppi- miseks ja tööks.

IV. Ühiskondlike kasvatajate ergutamise vahendid

13. Ühiskondlikke kasvatajaid, kes aktiivselt ja eeskujulikult täida- vad oma kohustusi, ergutavad rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteed, ühiskondlikud organisatsioonid, ettevõtete, asutuste ja teiste organisatsioonide juhtijad:

tänu avaldamisega;

aukirja andmisega;

autahvlile paigutamisega;

rahalise preemia või hinnalise kingitusega.

Kõige silmapaistvamatele ühiskondlikele kasvatajatele võib nende töökohta ettevõtte, organisatsiooni või asutuse juhtija määrata ergutus- vahendina palgalist lisapuhkust kuni kolm tööpäeva aastas.

INDEKS 78280

Väljaandja: Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsus.

1,25 trükipoognat. Tellimuse nr. 889.

ENSV MN Asjadevalitsuse Trükikoda, Tallinn.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOJA
AR

16125

Raamatupalati

67-535a

2800